

S İ R K Ü L E R : 2 0 2 5 / 1 4

26.12.2025

**YEREL VE KÜRESEL ASGARİ TAMAMLAYICI KURUMLAR VERGİSİ
UYGULAMA GENEL TEBLİĞİ RESMİ GAZETE'DE YAYINLANDI.**

13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda düzenlenen yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi 2/8/2024 tarihinde yürürlüğe girmiş olup söz konusu düzenlemeye ilişkin açıklamalara [Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi Uygulama Genel Tebliği'nde](#) yer verilmiştir. Söz konusu Tebliğ'de yer alan ana başlıklar Sirkülerimizin konusunu oluşturmaktadır.

1- GLOBAL ASGARİ TAMAMLAYICI VERGİ (ATV) NEDİR, NE ZAMAN DEVREYE GİRER?

Global ATV, çok uluslu işletme gruplarının dünya genelinde elde ettikleri kazançların **en az %15 oranında vergilenmesini** sağlamak amacıyla uygulanır.

Amaç:

- Düşük vergili ülkelerde kalan kazançlar için
- Ek bir tamamlayıcı verginin, başka bir ülkede tahsil edilmesidir.

Türkiye yerel ATV uyguladığı için, Türkiye kaynaklı kazançlar öncelikle Türkiye'de %15'e tamamlanır. Ancak yurt dışı kazançlar için Global ATV hâlâ kritik önemdedir.

Kapsam ve Hasılat Sınırı

Düzenleme, nihai ana işletmesinin konsolide finansal tablolarındaki yıllık hasılatı, gelirin raporlandığı dönemden önceki dört hesap döneminin en az ikisinde **750 milyon Avro** karşılığı Türk lirası sınırını geçen çok uluslu işletme (ÇÜİ) gruplarının bağlı işletmelerini kapsar. Tamamen yerel nitelikteki gruplar veya bu hasılat sınırının altında kalanlar verginin kapsamı dışındadır.

Asgari Vergi Oranı ve Temel Mekanizmalar

ÇÜİ gruplarının düşük vergi oranına sahip ülkelere kâr transferini engellemek amacıyla **%15** asgari vergi oranı belirlenmiştir. Verginin tahsilinde üç temel kural uygulanır:

- **Gelirin Dahil Edilmesi Esası (IIR):** Ana işletmenin, düşük vergilendirilen bağlı işletmeleri için tamamlayıcı vergi ödemesini sağlar.
- **Yetersiz Vergilendirilen Ödemeler Esası (UTPR):** IIR'nin uygulanamadığı durumlarda devreye giren yedek mekanizmadır.

- **Yerel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi (Yerel ATV):** ÇUI gruplarının Türkiye'deki kazançlarının asgari orana tamamlanması için Türkiye'de uygulanan vergidir.

Matrah ve Kazanç Hesaplaması

Verginin matrahı, **Net Ülkesel Bazlı Kazanç** tutarından **Reel Ekonomik Faaliyete Dayalı Kazanç İndirimi (REF)** düşülerek hesaplanır.

- **FANIL:** Başlangıç noktası, bağlı işletmenin finansal muhasebe net kazanç veya zararıdır.
- **REF İndirimi:** Çalışanların yıllık brüt ücretlerinin %5'i ile maddi duran varlıkların net defter değerinin %5'inden oluşur. Geçiş döneminde (2024) bu oranlar sırasıyla **%9,8** ve **%7,8** olarak daha yüksek uygulanır.

Muafiyetler ve İstisnalar

Kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar, emeklilik yatırım fonları ve nihai ana işletme niteliğindeki yatırım fonları **muaf işletme** kabul edilir ve bağlı işletme sayılmazlar. Ayrıca, **uluslararası deniz taşımacılığı** faaliyetlerinden elde edilen kazançlar belirli şartlarla ATV'den istisnadır.

Güvenli Limanlar

Uyum maliyetlerini azaltmak amacıyla "Güvenli Liman" uygulamaları getirilmiştir. Örneğin, **De Minimis** kuralı uyarınca, bir ülkedeki yıllık ortalama hasılatın 10 milyon Avro'dan ve kazancın 1 milyon Avro'dan az olması durumunda o ülke için ATV sıfır kabul edilebilir.

2- YEREL ASGARİ KURUMLAR VERGİSİ

Yerel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi (Yerel ATV), çok uluslu işletme (ÇUI) gruplarının Türkiye'deki düşük vergilendirilen kazançlarının asgari **%15** vergi oranına tamamlanması amacıyla Türkiye tarafından uygulanan bir tamamlayıcı vergi türüdür.

Yerel ATV'nin temel özellikleri ve işleyişi kaynaklar ışığında şu şekilde özetlenebilir:

Kapsam ve Mükellefiyet

Yerel ATV'nin mükellefi, konsolide hasılatı **750 milyon Avro** sınırını geçen ÇUI gruplarına bağlı olan ve **Türkiye'de yerleşik olan** bağlı işletmeler ile iş ortaklıklarıdır.

Verginin konusu, bu işletmelerin ilgili hesap dönemindeki kazançlarıdır.

Verginin Hesaplanması

- **Matrah:** Vergi, Türkiye'de bulunan tüm bağlı işletmelerin **küresel ATV matrahı** üzerinden hesaplanır. Bu matrah, net ülkesel bazlı kazançtan **Reel Ekonomik Faaliyete Dayalı Kazanç İndirimi (REF)** düşülerek bulunur.
- **Oran:** Asgari kurumlar vergisi oranı (%15) ile ülkesel bazlı vergi yükü arasındaki fark, **tamamlayıcı vergi oranı** olarak uygulanır.

- **Tam Mülkiyet Esası:** Küresel ATV'den farklı olarak Yerel ATV, ana işletmenin bu işletmelerdeki mülkiyet payına bakılmaksızın, hesaplanan tutarın **tamamı** üzerinden tespit edilir.

Küresel ATV'den Önemli Farklar ve İstisnalar

- **Sınır Ötesi Vergiler:** Yerel ATV hesaplanırken, Türkiye dışındaki bir ana merkezin Türkiye'deki iş yerine veya Türkiye'deki bağlı işletmenin CFC (Kontrol Edilen Yabancı Kurum) kazancına ilişkin ödediği vergiler vergi yükü hesabında **dikkate alınmaz**.
- **Stopaj Vergileri:** Türkiye'de yerleşik bir bağlı işletmenin yaptığı dağıtımlar üzerinden Türkiye'de kesilen stopaj vergileri, yerel ATV kapsamında dağıtımı yapan işletmeye tahsis edilir.
- **Mahsup:** IIR ve UTPR kapsamında hesaplanan küresel ATV tutarları, yerel ATV'nin hesaplanmasında kapsanan vergi olarak kabul edilmez.

Güvenli Liman ve De Minimis

- ÇUİ grubunun Türkiye'deki yıllık ortalama hasılatı **10 milyon Avro**'dan ve yıllık ortalama kazancı **1 milyon Avro**'dan az ise Yerel ATV tutarı ilgili hesap dönemi için **sıfır** kabul edilebilir.
- **Özetle Yerel ATV,** küresel vergi sisteminde Türkiye'nin kendi egemenlik alanındaki vergilendirme hakkını öncelikli olarak kullanmasını sağlayarak, Türkiye'de elde edilen kârların vergisinin başka bir ülkeye (IIR veya UTPR yoluyla) gitmesini engelleyen bir "iç güvenlik" mekanizmasıdır

3- BEYAN VE ÖDEME SÜREÇLERİ

- **Vergilendirme Dönemi:** İşletmenin hesap dönemidir.
- **Beyan Süresi:** Küresel ATV beyannamesi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen **on beşinci ayın** son gününe kadar verilir. Yerel ATV beyannamesi ise **on ikinci ayın sonuna** kadar verilir. 2024 yılı için bu süre **15.01.2026** tarihine kadar uzatılmıştır. Küresel ATV'de ise beyan süresi **30.06.2026** tarihine kadar uzatılmıştır.
- **Yetkili İşletme:** Grup, Türkiye'deki bağlı işletmelerden birini yerel ATV'nin tamamını beyan edip ödemesi için yetkilendirebilir; bu durumda diğer işletmelerin beyan sorumluluğu kalkar.

Özetle; bu sistem, devasa cirolu şirketlerin küresel düzeyde en az %15 vergi ödemesini garanti altına alan, karmaşık hesaplama ve mahsup mekanizmalarına dayalı yeni bir vergi rejimidir.

Saygılarımızla.